

Van intentie naar implementatie

Een onderzoek naar
informatiemanagement Overijssel

Colofon

De Rekenkamer Oost-Nederland is een onafhankelijk orgaan dat onderzoek doet naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het gevoerde bestuur van de provincies Gelderland en Overijssel.

De bestuursleden van de Rekenkamer zijn: mevrouw drs. S.M. Helbig (voorzitter), de heer ir. T.J.A. Gies (plv. voorzitter) en mevrouw drs. S.C. van der Haagen. De secretaris-directeur is mevrouw drs. S.W. Mathijssen RO.

Dit rapport is voorbereid door een onderzoeksteam bestaande uit mevrouw S. Spenkelink, Msc en de heer S. Kooistra, MSc.

Rekenkamer Oost-Nederland
Sijzenbaanplein 11-15
7411 HL Deventer
Telefoon: 0570 - 66 58 00
info@rekenkameroost.nl
www.rekenkameroost.nl
LinkedIn: Rekenkamer Oost-Nederland

Van intentie naar implementatie

Een onderzoek naar
informatiemanagement Overijssel

Deventer, juni 2026

Voorwoord

4

Van intentie naar implementatie

De overheid moet ervoor zorgen dat informatie goed beschermd, veilig opgeslagen en terug te vinden is, maar ook dat informatie zoveel mogelijk openbaar en (digitaal) toegankelijk is. Een verantwoordelijkheid die met de digitalisering alleen maar is toegenomen. Er zijn de afgelopen jaren nieuwe (wettelijke) verplichtingen gekomen voor informatiebeveiliging, privacy en gegevensbescherming, digitale toegankelijkheid en openbaarheid en hergebruik van informatie. Van integrale wetgeving is geen sprake: sommige wettelijke eisen hangen samen, maar andere staan op gespannen voet met elkaar. De cumulatie van bestaande en aankomende wet- en regelgeving zorgt voor een toename van het aantal eisen waar overheden aan moeten voldoen en dat vraagt om een integrale afweging en benadering van het informatiedomein. Tegelijkertijd is ook het verplichte toezicht in het informatiedomein uitgebreid, waardoor het aantal aanbevelingen is gestegen. In dit onderzoek keken we specifiek naar de opvolging van aanbevelingen uit toezicht, audits en onderzoeken. Dat betekent automatisch dat we vooral hebben gekeken naar zaken die beter kunnen.

In Overijssel trekken de interne toezichthouders archivering, privacy en informatieveiligheid vasthoudend en sinds 2023 meer gezamenlijk en vasthoudend op. Vanaf 2025 geven GS duidelijk aan dat ze voor een grote opgave staan om de informatiehuishouding op orde te krijgen. Via een integrale en meerjarige aanpak willen zij het fundament van de provinciale informatiehuishouding versterken. Hier gaan aanzienlijke bedragen mee gemoeid: € 11 miljoen voor een programma dat nu wordt uitgevoerd. De totale opgave schatten GS op € 30 miljoen. De provincie trekt hiermee duidelijk een sprint om ervoor te zorgen dat de informatiehuishouding op orde wordt gebracht. Dat is absoluut noodzakelijk. De afgelopen jaren werd het verplichte toezicht en de vereiste audits en onderzoeken voor de meeste informatiethema's wel uitgevoerd, maar de aanbevelingen die daaruit voortkwamen bleven voor een deel liggen. Hierdoor stapelde het zich op en zijn verbeterkansen gemist.

Dat er nu hard gewerkt wordt om de informatiehuishouding op orde te brengen is heel belangrijk. Zeker omdat met AI de uitdagingen alleen nog maar groter worden. Het vraagt continue aandacht om te zien of maatregelen werken want een deel is eerder voorgesteld en toch niet doorgevoerd. Op de vraag waarom kon lang niet altijd antwoord gegeven worden omdat personeel vertrokken is of omdat er geleund werd op externe inhuur. Een afhankelijkheid die nu nog steeds heel sterk is. Enige winstwaarschuwingen zijn daarmee wel te geven. Hierdoor is het voor PS extra van belang om actief de vinger aan de pols te houden. En om in sporttermen te blijven:

ontwikkelingen in het informatiedomein vraagt van overheden dat ze hard moeten blijven zwemmen om niet achteruit te gaan. Oftewel om aan bestaande eisen, nieuwe wetgeving en aanbevelingen te blijven voldoen.

Tot slot willen we de ambtelijke organisatie bedanken. Voor dit onderzoek hebben we meer dan tien jaar terug gekeken vanuit de gedachte dat de implementatie van aanbevelingen tijd kost. Hierdoor moest er gegraven worden in dossiers, geheugens, het archief, etc. Ondanks de veelheid kregen we zonder gemor al deze stukken. Veel dank hiervoor.

Sigrid Helbig
Voorzitter

Suzan Mathijssen
Secretaris-directeur

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
1 Over dit onderzoek	7
1.1 Aanleiding	7
1.2 Achtergrond	8
1.3 Wat heeft de Rekenkamer onderzocht?	11
1.4 Opbouw rapport	12
2 Conclusies en aanbevelingen	13
2.1 Hoofdconclusie en aanbevelingen	13
2.2 Verplicht toezicht grotendeels uitgevoerd	15
2.3 Piek van aandachtspunten in 2023 door gedeeltelijke opvolging, stappen in 2024-'25 maar beeld bleef zorgelijk	20
2.4 Vraag of provincie afdoende leerde, blijvende aandacht noodzakelijk	24
Bijlage 1: Verantwoording	29
Bijlage 2: Bronnenlijst	32

6

Van intentie naar implementatie

1 Over dit onderzoek

In dit eerste hoofdstuk schetsen we de aanleiding, achtergrond en focus van het onderzoek en geven we de opbouw van dit rapport weer.

1.1 Aanleiding

Een goede informatiehuishouding en duurzame toegankelijke informatie¹ is van cruciaal belang voor zowel de provincie als voor de samenleving. Voor de provincie kan daarbij gedacht worden aan taken efficiënt uitvoeren, voldoen aan wet- en regelgeving en verantwoording afleggen. Voor de samenleving gaat het om het ervaren van goede dienstverlening, bijdragen aan besluitvorming en democratische controle en het garanderen van betrouwbaar cultureel erfgoed.

De informatiehuishouding van de overheid komt geregeld negatief in het nieuws.² Daarin komt het beeld naar voren dat overheden steeds vaker moeite hebben om gevraagde informatie (op tijd) te leveren. Door de snelle digitalisering verandert het informatielandschap continu en groeit de informatie- en datahuishouding van overheden waaronder provincies. Tegelijkertijd nemen de eisen vanuit de wet- en regelgeving, de cyberdreiging en de verwachtingen vanuit de samenleving toe. Inwoners, organisaties en media rekenen erop dat de overheid transparant en zorgvuldig met informatie omgaat en in staat is hen te bedienen met tijdige, betrouwbare en volledige informatie. Meer recent komt hier de wens bij voor digitale autonomie als gevolg van geopolitieke ontwikkelingen. De combinatie van het cruciale belang, een complexer digitaal speelveld en hogere eisen, verwachtingen en wensen zet spanning op de informatiehuishouding van overheden.³ Het IPO stelt dat de informatiehuishouding van provincies niet op orde is en informatie steeds lastiger vindbaar is. Dit zet de informatiepositie van provincies volgens het IPO onder druk, wat provincies belemmert bij dienstverlening en maatschappelijke opgaven. Dit heeft gevolgen voor de kwaliteit en legitimiteit van het openbaar bestuur en daarmee het vertrouwen in de overheid.⁴ Ook voor inwoners en bedrijven kan het veel impact

7

Van intentie naar implementatie

¹ Toegankelijk betekent vindbaar, beschikbaar, leesbaar, interpreteerbaar en betrouwbaar voor degenen die er recht op hebben, vanaf het moment van ontstaan en voor zo lang als noodzakelijk. Duurzaam betekent dat de toegankelijkheid van de informatie bestand is tegen veranderingen van elke aard. Bron: Nationaal Archief.

² Bv. AD (26 juni 2024). Maanden na excuses van wethouder over zoekgeraakte info zijn nog niet alle documenten boven tafel: 'pijnlijke situatie', Telegraaf (28 oktober 2024). Overheid verzaakt plicht om transparant te zijn, NRC (29 januari 2025). Informatiebeheer bij de overheid is 'chaotisch' en met nieuwe Archiefwet dreigt 'enorme achteruitgang'.

³ Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed (2021). Een demeterende overheid 2.0? p. 4.

⁴ IPO (2026). Meerjarenplan informatiehuishouding provincies 2026-2030, p. 3 en 8.

hebben als informatie niet goed beveiligd, gearchiveerd of digitaal toegankelijk is. Ook wij merken bij de uitvoering van onze onderzoeken geregeld dat het voor de provincie lastig is om informatie compleet, correct en op redelijke termijn aan te leveren.

1.2 Achtergrond

Definitie en belang overheidsinformatie

Overheidsinformatie is alle informatie die de overheid zelf maakt of van een ander ontvangt bij het uitvoeren van haar taken ongeacht vorm, inhoud, status, of vindplaats van die informatie. Onder overheidsinformatie vallen ook (meta)gegevens.⁵ Informatie die niet met een overheidstaak te maken heeft, valt niet onder overheidsinformatie. Daarbij kan gedacht worden aan reclamemateriaal of e-mails over een personeelsfeest.

De informatiehuishouding omvat het totaal aan regels, voorzieningen, activiteiten en processen gericht op de informatiestromen en op het beheer van overheidsinformatie.⁶ Een goede informatiehuishouding is voor een overheidsorganisatie noodzakelijk om ervoor te (kunnen) zorgen dat informatie duurzaam toegankelijk is en blijft. De relevantie hiervan kan volgens het Nationaal Archief gezien worden vanuit drie invalshoeken (zie figuur 1 op de volgende pagina). Het is:

- relevant omdat het bijdraagt aan de realisatie van publieke waarden zoals het behoud van erfgoed, goede dienstverlening, het doen van onderzoek en het participeren in besluitvorming. Dit is gerelateerd aan de 'open overheid'.
- belangrijk voor legitimiteit: het draagt bij aan een rechtmatige en betrouwbare uitvoering van taken door de provincie waarover zij verantwoording af kan leggen en anderen dit kunnen controleren. Dit is gerelateerd aan de 'betrouwbare overheid'.
- een belangrijke basis voor de provincie om haar taken efficiënt en effectief uit te kunnen voeren en risico's te beheersen. Dit is gerelateerd aan de 'presterende overheid'.

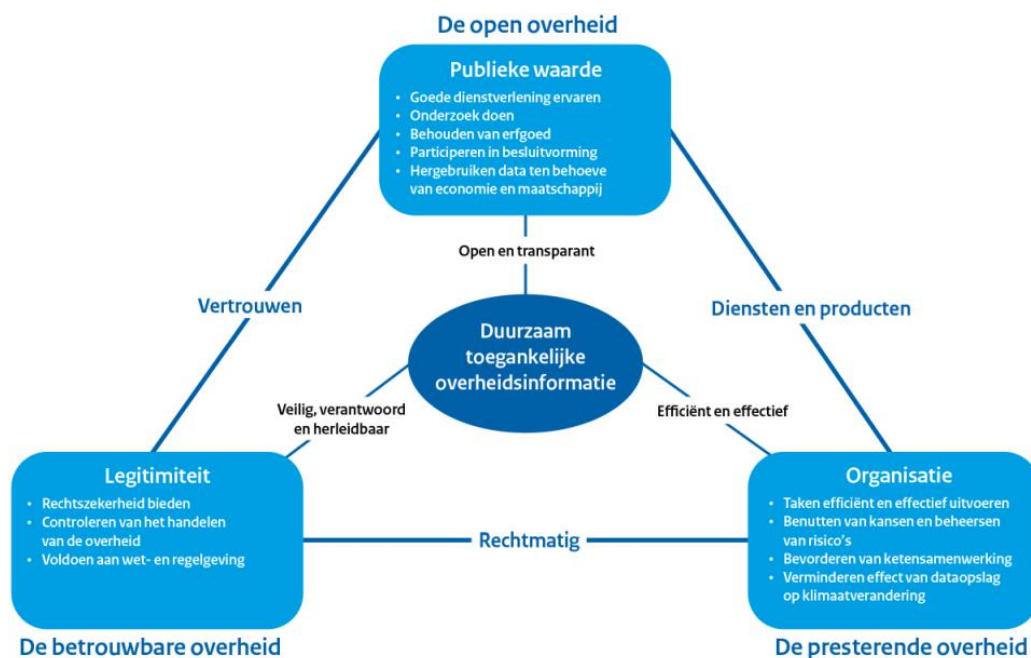
De regeringscommissaris informatiehuishouding stelt dat een goede informatiehuishouding geen doel op zich is, maar een middel om tot een responsieve overheid te komen. Dat is een overheid die naast de burger staat, betrouwbaar is en zich inzet om mensen verder te helpen.⁷

⁵ *Metagegevens beschrijven andere gegevens. Metagegevens zijn bijvoorbeeld: wie legde wanneer en waarom een bepaald gegeven vast, en wanneer is het door wie gewijzigd en om welke reden? Het vastleggen van metagegevens vergemakkelijkt het beheren, vinden, uitwisselen en interpreteren van informatie en is essentieel voor de betrouwbaarheid ervan.*

⁶ *Nationaal Archief. Overheidsinformatiemodel, onderdeel 'overheidsinformatie binnen informatiehuishouding'.*

⁷ <https://www.open-overheid.nl/over-open-overheid/regeringscommissaris-informatiehuishouding>

Figuur 1: Belang informatiehuishouding en duurzaam toegankelijke informatie

Bron: Nationaal archief. DUTO-raamwerk, module 1 'De waarde van duurzame toegankelijkheid'.

Landelijke wet- en regelgeving in het informatiedomein

Provincies moeten voldoen aan diverse wetten en regels die gaan over een onderdeel of aspect van het bredere informatiedomein. Dit bredere informatiedomein bestaat uit: informatiebeheer en archivering, informatieveiligheid, privacy & gegevens-bescherming, openbaarheid van informatie, hergebruik van informatie en digitale toegankelijkheid. Zie tabel 1 voor een (niet uitputtend) overzicht.⁸ Een deel van de wet- en regelgeving in tabel 1 is de afgelopen tien jaar ingegaan dan wel aangescherpt. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om de inwerkingtreding van wetgeving op het gebied van digitale toegankelijkheid (2018) en privacy en gegevensbescherming (2018 en 2019), de wijziging van wetgeving over hergebruik van informatie (2024) en de vaststelling van een - aangescherpt - normenkader voor informatieveiligheid (2019 en 2025).

Het IPO publiceerde in april 2026 een uitgebreide [handreiking](#) digitaliseringswetgeving voor provincies. Hierin is een actueel totaaloverzicht te vinden met daarbij per wet aandacht voor de verplichtingen voor en de impact op de provincie. Zij beschrijft de implementatie van digitaliseringswetgeving als een brede opgave die alle lagen van de provinciale organisatie raakt. Succesvolle implementatie vraagt structurele aandacht, duidelijk eigenaarschap, bestuurlijke regie en samenwerking tussen beleid, techniek en informatiebeheer. Daarnaast benadrukt zij dat bewustwording en kennis onder medewerkers essentieel is voor het toepassen en naleven van de wetgeving, evenals een samenhangende en risicogestuurde aanpak bij het prioriteren van de implementatie van wetgeving.⁹

⁸ Daarnaast zijn er (delen uit) domein specifieke wetten die ingrijpen op de informatiehuishouding, zoals de Omgevingswet. Die zullen soms afwijkende regels bevatten (welke voorgaan op de generieke regeling uit de informatiewetten) en soms aanvullende domeinspecifieke informatieregels bevatten.

⁹ IPO (april 2026). Handreiking digitaliseringswetgeving voor provincies, p. 6.

Sommige wettelijke eisen hangen sterk met elkaar samen of kunnen elkaar (deels) overlappen. Zo bepalen zowel de Woo als de Archiefwet dat provincies de verplichting hebben om hun informatiehuishouding op orde te brengen en te houden. Tegelijkertijd kan het voorkomen dat wettelijke eisen op gespannen voet met elkaar staan, zoals bij de Wet open overheid en de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Dit kan er volgens de Autoriteit Persoonsgegevens¹⁰ toe leiden dat de uitvoering van deze twee wetten elkaar in de weg kan zitten. Een voorbeeld uit de praktijk is dat op basis van de Woo gegevens van boerenbedrijven kunnen worden opgevraagd. Niet zelden komt een dergelijk verzoek neer op persoonsgegevens, zoals adresgegevens van boerenbedrijven. Vaak zijn dit niet alleen gegevens van het bedrijf, maar ook van het woonadres van de boer. Enerzijds is het openbaar maken van die informatie dan in strijd met de AVG, anderzijds moeten belanghebbenden in staat worden gesteld om bezwaar te maken tegen een dergelijk openbaarmakingsbesluit.¹¹

Tabel 1: *Onderdelen/aspecten informatiedomein en bijbehorende wet- en regelgeving*

Onderdeel/aspect informatiedomein	Wet- en regelgeving	Toelichting
Informatiebeheer en archivering	Archiefwet 1995 (nieuwe Archiefwet treedt in januari 2027 in werking), Archiefbesluit en Archiefregeling	De Archiefwet stelt algemene eisen aan het beheer van de archiefbescheiden van de overheid. Er zijn regels voor onder andere het bewaren, vernietigen en de openbaarheid van archiefbescheiden.
Informatieveiligheid	Met name de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO, 2019 en vanaf 2025 BIO2) en vanaf medio 2026 de NIS2	De BIO is een normenkader voor informatiebeveiliging en geeft het basisniveau weer voor informatiebeveiliging waaraan alle overheidslagen moeten voldoen.
Privacy & gegevensbescherming	Met name de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG, 2018) en de Wet politiegegevens (Wpg)	De AVG gaat over de verantwoordelijkheden van organisaties die gegevens verzamelen en gebruiken en de rechten van degene van wie de gegevens zijn. De Wpg is relevant voor provincies omdat buitengewone opsporingsambtenaren politiegegevens verwerken.
Openbaarheid van informatie	Wet open overheid (Woo, 2022 opvolger van Wob)	Het recht van burgers op informatie van de overheid. De Woo regelt welke overheidsinformatie openbaar is en hoe iemand die kan aanvragen.
Hergebruik van informatie	Wet hergebruik van overheidsinformatie (Who, 2015; gewijzigd in 2024)	Volgens deze wet zijn overheden verplicht om op verzoek openbare (ongevoelige) overheidsinformatie beschikbaar te stellen voor hergebruik.
Digitale toegankelijkheid	Wet digitale overheid (Wdo, 2023), (tijdelijk) besluit digitale overheid (2018) hier onderdeel van geworden	De Wdo stelt eisen aan de toegang tot de digitale overheid, regelt het toezicht daarop en stelt (open) standaarden verplicht.

Bron: Rekenkamer Oost-Nederland

¹⁰ Dit is de landelijk toezichthouder op privacywetgeving.

¹¹ Autoriteit Persoonsgegevens (februari 2025). Naar een werkbare Woo.

Ontwikkelingen op het gebied van informatie zorgen ervoor dat ook de wet- en regelgeving zich blijft doorontwikkelen. Zo gaat naar verwachting in de tweede helft van 2026 de Cyberbeveiligingswet (Cbw) in. De Cbw is de doorvertaling van de Europese NIS2-richtlijn en is gericht op het verbeteren van de cyberbeveiliging en de weerbaarheid van essentiële diensten. Ook treedt op 1 januari 2027 de nieuwe Archiefwet in werking. Vanaf augustus 2027 treedt de AI-verordening van de Europese Unie geheel in werking, de afgelopen jaren (sinds augustus 2024) trad die al gefaseerd in. De verordening bevat regels voor ontwikkelaars en gebruikers van AI, waaronder provincies.

De regeringscommissaris informatiehuishouding (2024) stelde dat de versnipperde wet- en regelgeving rond overheidsinformatie het lastig maakt voor overheidsorganen om de samenhang daarin te kunnen overzien en die wet- en regelgeving goed na te leven. Daarom wordt gewerkt aan een wetsvoorstel voor een Algemene Informatiewet.¹²

Controle en toezicht in het informatiedomein

In het informatiedomein zijn er diverse actoren die aandachtspunten en adviezen meegeven aan (voornamelijk) directie of GS. Soms heeft dit betrekking op een specifiek onderdeel van het informatiedomein. Zo is er:

- een provinciearchivaris die belast is met het toezicht op de naleving van de Archiefwet door de provincie,
- een functionaris gegevensbescherming (FG) die intern toezicht houdt op de naleving van de privacywetgeving en
- een chief information security officer (CISO) die toezicht houdt op het gebied van informatieveiligheid.

Ook zijn er actoren die een bredere rol hebben bij de controle binnen/op de provincie, maar waarbij de controle wel kan raken aan het informatiedomein. Bijvoorbeeld:

- *Concern control*. Die zien erop toe dat (de processen op systeemniveau binnen) de provinciale organisatie rechtmatig, doelmatig en doeltreffend functioneert. Dit kan ook betrekking hebben op het informatiedomein. Zo deed concern control een 217a-onderzoek naar informatieveiligheid in 2018 en komt vanaf 2023 toezicht op het informatiedomein terug in de tussen- en eindrapportages van concern control.
- de *accountant*. Die heeft bij de controle van de jaarrekening ook aandacht voor onder meer IT-beheersing en informatieveiligheid.
- de *rekenkamer*. Die kan onderzoek doen dat betrekking heeft op het informatiedomein, zoals het onderzoek naar informatieveiligheid in 2019 en het onderzoek naar de afhandeling van Wob-verzoeken in 2022.

1.3 Wat heeft de Rekenkamer onderzocht?

Onderdeel van de missie van de Rekenkamer is dat we met onderzoek willen bijdragen aan het lerend vermogen van de provincies Gelderland en Overijssel. Op het informatiedomein zijn er meerdere actoren die aandachtspunten en adviezen aan de provincie meegeven. Tegelijkertijd kent de provincie ook anno 2025 en 2026 nog aandachtspunten.¹³ Dit maakt dat we in dit onderzoek kijken naar de opvolging van

¹² Rijksoverheid. Kenniscentrum voor beleid en regelgeving, totstandkoming van een Algemene Informatiewet en <https://www.open-overheid.nl/over-open-overheid/regeringscommissaris-informatiehuishouding/algemene-informatiewet>

¹³ Perspectiefnota 2026 (kerntaak Onze sociale samenleving) en begroting 2026.

aanbevelingen in het informatiedomein. De centrale vraag daarbij is: *In hoeverre hebben GS aanbevelingen uit toezicht, audits en onderzoeken in het informatiedomein doorgevoerd en wat zijn de redenen in het geval dat aanbevelingen niet zijn opgevolgd?* Met de focus op opvolging van aanbevelingen in het informatiedomein raakt dit onderzoek zowel aan doeltreffendheid en doelmatigheid als aan rechtmatigheid.

Een eerste oriëntatie bij het opzetten van dit onderzoek liet zien dat er bij de meeste van de informatiethema's uit tabel 1 sprake is van enige vorm van toezicht, audits en onderzoeken. Alleen bij hergebruik van informatie was dit niet het geval. Aan dit informatiethema wordt in deze nota dan ook geen aandacht besteed.

In dit onderzoek kozen we voor een lange onderzoeksperiode (2015-2025), omdat het oppakken van aandachtspunten en het opvolgen van aanbevelingen tijd kost. Het kijken naar een langere periode geeft ook een meer structureel beeld van het lerend vermogen. Afhankelijk van het informatiethema hebben we in sommige gevallen een enigszins afwijkende tijdsafbakening gekozen, bijvoorbeeld omdat er later nieuwe wet- en regelgeving is ingegaan of omdat er een rapport lag dat een goed tussentijds beeld gaf. In bijlage 1 van deze nota vindt u de verantwoording van het onderzoek, waaronder de onderzoeksmethodiek.

1.4 Opbouw rapport

In het volgende hoofdstuk starten we met de hoofdconclusie en aanbevelingen. In de daarop volgende paragrafen werken we de deelconclusies uit. De bevindingen die tot deze (deel)conclusies geleid hebben, vindt u in de nota van bevindingen. De nota van bevindingen voor de provincie Overijssel vindt u op onze website. Daar is ook de bestuurlijke nota en de nota van bevindingen voor de provincie Gelderland te vinden, waar we dit onderzoek eveneens uitvoerden.

2 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk staan de conclusies en aanbevelingen centraal die voortkomen uit ons onderzoek naar informatiemanagement bij de provincie Overijssel.

2.1 Hoofdconclusie en aanbevelingen

Hoofdconclusie

Er is sprake van een groeiende opgave in het informatiedomein voor overheden, zo ook voor de provincie Overijssel. Zij voerde verplicht(e) toezicht, audits en onderzoeken in het informatiedomein grotendeels uit. De aanbevelingen hieruit zijn slechts gedeeltelijk opgevolgd, wat mede leidde tot een piek van aandachtspunten op het gebied van digitale toegankelijkheid, openbaarheid, informatiebeheer en archivering, informatieveiligheid en privacy en gegevensbescherming in 2023. In de twee jaar daarna zetten GS belangrijke stappen bij alle thema's, maar het beeld bleef zorgelijk. Daarop stelden zij een ambitieus, integraal en meerjarig programma voor de versterking van de informatievoorziening op. Een deel van de problemen en oplossingen daarin is niet nieuw en het is de vraag of de provincie afdoende leerde van eerdere ervaringen om nu wel duurzame verbeteringen te realiseren. Gezien het maatschappelijke belang van informatie en de groeiende opgave in het informatiedomein is blijvende aandacht voor informatiebeheer en archivering, informatieveiligheid, privacy en gegevensbescherming, openbaarheid en digitale toegankelijkheid op alle niveaus (van bestuurlijk tot uitvoerend) noodzakelijk. PS kunnen vanaf 2025 hun controlerende rol in het informatiedomein weer beter invullen.

In de volgende paragrafen wordt de hoofdconclusie in deelconclusies uitgewerkt. De aanbevelingen zijn daarbij in de tekst opgenomen. Hierna volgt het totaaloverzicht van de aanbevelingen. De volgorde van de aanbevelingen impliceert geen prioritering. Wel verschilt de mate van belangrijkheid: bepaalde acties zijn eenmalig uit te voeren, terwijl andere structurele en voortdurende aandacht vereisen.

Aanbevelingen

- 1 PS: Verzoek GS om:
 - a voortvarend door te gaan met de aanpak van digitale toegankelijkheid, zodat de provincie aan de wettelijke verplichting gaat voldoen.
 - b de aandacht voor digitale toegankelijkheid te behouden ook nadat op enig moment aan de wettelijke verplichting wordt voldaan.
In 2023 bleek dat de digitale toegankelijkheid niet op orde was bij de provincie. De afgelopen jaren is dit verbeterd, maar een groot deel van de websites voldoet nog niet aan de wettelijke verplichting. Vanwege de wettelijke eisen is blijvend aandacht nodig.

- 2 PS: Verzoek GS om voortvarend verder te gaan met de maatregelen rondom de afhandeling van Woo-verzoeken en de programmatische aanpak van de Wet open overheid, zodat de provincie aan de wettelijke verplichtingen gaat voldoen.
Er zijn maatregelen getroffen om Woo-verzoeken tijdig af te handelen, maar het blijft een aandachtspunt. De provincie is nog niet klaar voor de volgende tranches van de openbaarmakingsplicht. Er is een programmatische aanpak gestart om de Woo verder te implementeren. Het is belangrijk hier vaart mee te maken, zodat de provincie aan de wettelijke verplichtingen gaat voldoen.

- 3 PS: Verzoek GS om:
 - a de uitvoering van het programma borging informatievoorziening 2026-2028 met prioriteit en urgentie ter hand te nemen, zodat de provincie meer aan de wettelijke eisen voor openbaarheid, archivering, informatieveiligheid en privacy gaat voldoen.
 - b de aandacht voor de informatievoorziening te behouden na de afronding van het programma voor de jaren 2026-2028;
 - c de aandacht van directie en management voor de informatievoorziening en hun betrokkenheid daarbij te borgen voor de lange termijn.
Met het programma Borging Informatievoorziening 2026-2028 werkt de provincie aan het op orde te brengen van de informatiehuishouding. Dat is belangrijk voor de provincie zelf, maar ook voor inwoners en bedrijven. Daarom is het belangrijk dat de provincie de urgentie vasthoudt en gericht blijft werken aan verbetering. Dat is een continu proces, wat niet ophoudt wanneer het programma voor 2026-2028 is afgerond.

- 4 PS: Blijf de ontwikkeling van de verbetering en de borging van de informatievoorziening actief volgen. Let daarbij in het bijzonder op:
 - a de naleving van de wettelijke verplichting omtrent digitale toegankelijkheid;
 - b de naleving van de actieve openbaarmakingsplicht en de wettelijke termijn voor passieve openbaarmaking;
 - c de uitvoering en de stand van zaken van het programma borging informatievoorziening 2026-2028 en de naleving van wetgeving op het gebied van de openbaarheid (informatiehuishoudingsplicht), archivering, informatieveiligheid en privacy.
De naleving van de wet- en regelgeving voor de diverse informatiethema's is niet op orde maar er wordt gewerkt aan verbeteringen. Het is wenselijk dat PS deze ontwikkeling actief volgen zodat GS en de ambtelijke organisatie er aandacht voor blijven houden.

- 5 PS: Verzoek GS een jaar na de behandeling van dit rapport inzicht te geven in de implementatie van de aanbevelingen.
Met deze aanbeveling die in elk onderzoek terugkomt, bevorderen we de doorwerking van rekenkameronderzoek.

2.2 Verplicht toezicht grotendeels uitgevoerd

Deelconclusie

Er is sprake van een groeiende opgave voor overheden in het informatiedomein, waaronder een toename van toezicht, onderzoeken en audits. Dit speelt ook bij de provincie Overijssel. Zij voerde het verplichte toezicht in het informatiedomein grotendeels uit. Bij privacy en informatieveiligheid gebeurde dit niet geheel en bij digitale toegankelijkheid beperkt volgens wet- en regelgeving. Enerzijds kwam dit door bewuste keuzes, anderzijds door organisatorische redenen en door een gebrek aan sturing en aandacht. Dit laatste speelde tot 2023 met name bij digitale toegankelijkheid. Na 2023 vonden er verbeteringen plaats op het gebied van digitale toegankelijkheid, maar moet er nog veel gebeuren om aan de wettelijke eisen te gaan voldoen. Bij informatieveiligheid en privacy vonden verbeteringen op het gebied van toezicht plaats of zijn ze aangekondigd. Tot slot zijn er enkele onderzoeken op initiatief van de provincie (niet verplicht) en door derden uitgevoerd.

15

Van intentie naar implementatie

Groeiende opgave informatiedomein, waaronder toename toezicht

In het eerste hoofdstuk noemden we al dat (mede als gevolg van de digitalisering) de informatie- en datahuishouding van provincies snel in omvang groeit, cyberdreiging toeneemt en er steeds meer en strengere normen en eisen voor provincies zijn. Tabel 2 laat zien welk toezicht de provincie zelf moet (laten) uitvoeren. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om het aanwijzen van een Functionaris Gegevensbescherming die toezicht houdt op de privacywetgeving (sinds mei 2018), het jaarlijks uitvoeren van interne Wpg-audits (sinds 2019), het vierjaarlijks uitvoeren van externe Wpg-audits (in 2022 en 2025) en het uitvoeren van digitale toegankelijkheidsonderzoeken voor provinciale websites (sinds 2019/2020). Hieruit blijkt dat de hoeveelheid toezicht, audits en onderzoeken die de provincie uit moet voeren het laatste decennium is toegenomen.

Een toename van toezicht, audits en onderzoeken heeft ook meer aanbevelingen tot gevolg. Zo deed de FG in de eerste drie jaar (2019 t/m 2021) al 78 aanbevelingen. Ook bevatten zeven van de negen uitgevoerde toegankelijkheidsonderzoeken van Overijsselse websites aandachtspunten (stand april 2026).

Tabel 2: *Uitvoering verplicht(e) toezicht, audits en onderzoeken per informatiethema*

Toezicht, audits en onderzoeken	Uitgevoerd?
Informatiebeheer en archivering	
<ul style="list-style-type: none"> • GS zijn verplicht een archivaris aan te wijzen. • De archivaris houdt toezicht op de niet overgebrachte archiefbescheiden en rapporteert hier jaarlijks over. 	<p>Ja.</p> <p>Grotendeels: over 2018-2019 en 2022-2023 gecombineerd i.p.v. jaarlijks verslag.</p>
Informatieveiligheid	
<ul style="list-style-type: none"> • De provincie is verplicht om jaarlijks een DigiD-audit te laten uitvoeren. • De provincie beschikt over een Chief Information Security Officer (CISO) die verantwoordelijk is voor toezicht op de toepassing van het informatiebeveiligingsbeleid. • De CISO rapporteert/beoordeelt jaarlijks. • Er zijn periodieke (pre-) audits uitgevoerd i.h.k.v. de afgesproken ambitie van provincies om certificeerbaar te zijn op de ISO 27001. NB Deze afspraak is inmiddels bestuurlijk 'ingeaald' door de BIO 2.0 (zie §1.2). • Er zijn praktijktesten uitgevoerd zoals penetratietesten, inlooptesten met een mystery guest en (spear) phishing testen. 	<p>Ja.</p> <p>Grotendeels: in 2023 tijdelijk geen CISO.</p> <p>Grotendeels: over 2021 en 2022 geen verslag.</p> <p>Ja: in 2021 en 2024.</p> <p>Recent: ja. Daarvoor: onbekend.</p>
Privacy en gegevensbescherming	
<ul style="list-style-type: none"> • Sinds mei 2018: de provincie is verplicht om een Functionaris Gegevensbescherming (FG) aan te stellen. • Sinds 2018/2019: de FG houdt toezicht op de privacywetgeving en moet jaarlijks rapporteren over de Avg en Wpg. • Sinds 2019: de provincie is verplicht jaarlijks een interne Wpg-audit uitvoeren. • In 2022 en 2025: de provincie is verplicht een (vierjaarlijkse) externe Wpg-audit te laten doen. 	<p>Ja.</p> <p>Grotendeels: geen verslag over 2022, meerjaarlijkse toezichtsnotities Wpg in 2021 en 2025 i.p.v. jaarlijkse rapportage over Wpg.</p> <p>Deels: geen audit in 2019, 2020, 2024 en 2025.</p> <p>Ja.</p>
Openbaarheid van informatie	
<ul style="list-style-type: none"> • Sinds 2022: controle op naleving Woo door bestuursorganen zelf via verplichte openbaarheidsparagraaf in begroting en jaarverslag. 	<p>Ja.</p>
Digitale toegankelijkheid	
<ul style="list-style-type: none"> • Provincies zijn verplicht toegankelijkheidsonderzoeken te doen voor haar websites sinds (2019/2020) en apps (sinds 2021). 	<p>Beperkt: april 2026 onderzoeken voor 9 websites. NB De provincie heeft ruim 300 websites en webapplicaties, waarbij de prioriteit ligt bij de websites voor externe doelgroepen. Dit zijn er inmiddels 90 (dit waren er in 2024 nog 70; het aantal varieert over tijd).</p>

Bron: Rekenkamer Oost-Nederland o.b.v. wet- en regelgeving, provinciale kaders en interviews.

Verplicht toezicht grotendeels uitgevoerd, met name bij digitale toegankelijkheid nog beperkt

Tabel 2 laat zien dat de provincie Overijssel verplicht(e) toezicht, audits en onderzoeken grotendeels heeft uitgevoerd. Zo beschikt(e) zij over een archivaris, een FG en een CISO die toezicht hielden op de archivering, privacy respectievelijk informatieveiligheid en die over de meeste jaren verslag uitbrachten. Ook voerde de provincie de verplichte vierjaarlijkse externe Wpg-audits (privacy) uit. Er zijn een aantal verplichtingen op het gebied van toezicht, audits en onderzoeken die de provincie Overijssel niet geheel (archivering, informatieveiligheid en privacy) dan wel beperkt (digitale toegankelijkheid) conform wet- en regelgeving, afspraken tussen overheden dan wel eigen beleid naleefde. Die verplichtingen beschrijven we hieronder.

Jaarlijks verslag van archivaris

Er was in het afgelopen decennium twee keer (over 2018-2019 en over 2022-2023) sprake van een tweejarig verslag in plaats van jaarlijks verslag conform de Archiefverordening Overijssel. Dit betrof bewuste afwegingen van de archivaris, die hij ook verantwoordde in betreffende verslagen. Die afwegingen hadden te maken met een diversiteit aan factoren bijvoorbeeld:

- organisatorische factoren: een nieuwe archivaris, personele wisselingen bij de provincie en de aanbesteding voor nieuwe informatiesystemen in 2018-2019 en een reorganisatie in 2022-2023.
- prioriteit: de focus lag in 2019 op interbestuurlijk toezicht en in 2022 pakte de inzet en capaciteit voor archiefzaken anders uit dan verwacht door genoemde reorganisatie.
- bestuurlijke factoren: zoals dat de komst van een nieuw GS vlak voor de zomer 2023 een logisch moment vormde om het eerste deel van 2023 mee te nemen in het verslag over 2022 en zo de periode van het vorige college af te sluiten.
- externe factoren zoals aankomende wetgeving.

CISO die toezicht houdt en jaarlijks verslag uitbrengt

Dat de provincie moet beschikken over een CISO die jaarlijks beoordeelt/rapporteert komt voort uit de Baseline Informatiebeveiliging Overheid, het Overijsselse informatiebeveiligingsbeleid en de Overijsselse governance van de informatievoorziening. Er zijn geen jaarverslagen van de CISO over 2021 en 2022. Voor het laatste jaar kwam dit doordat de provincie in 2023 tijdelijk geen CISO had. Hierdoor liep de provincie vertraging op in de doorontwikkeling op het gebied van de informatiebeveiliging. De huidige CISO is in september 2023 gestart en bracht sindsdien jaarlijks verslag uit.

Jaarlijkse rapportage FG over privacywetgeving en jaarlijkse interne Wpg-audits

De FG houdt toezicht op de AVG en de Wpg en is verplicht hier jaarlijks een verslag over uit te brengen. Alleen over 2022 bracht de FG geen verslag uit over de naleving van de AVG. Er is toen wel toezicht gehouden, maar door een organisatiewijziging bij de provincie was onduidelijk waar een verslag neergelegd moest worden om dit in route naar GS te brengen. Ten aanzien van de Wpg stelde de FG in 2021 en 2025 over meerdere jaren verslag op. De FG koos hier bewust voor omdat:

- toezicht stapelde (er waren Wpg-audits in dezelfde jaren),
- dit meer diepgang mogelijk maakt en zou zorgen voor meer draagvlak bij het management en

- de verwerkingen die onder het regime van de Wpg vallen qua omvang kleiner zijn dan die onder de AVG vallen.

De externe auditor stelde in 2025 dat dit niet volledig volgens de wet was, waarop besloten is vanaf 2025 jaarlijks te rapporteren.

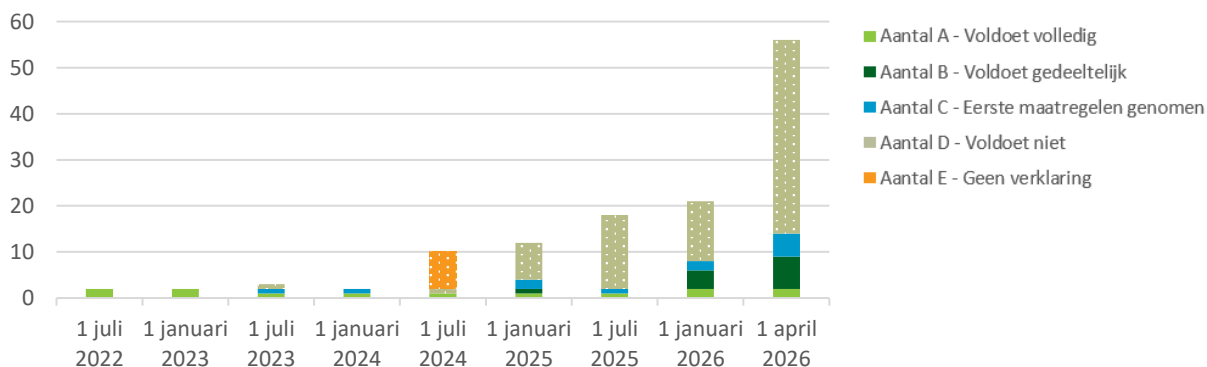
De provincie voerde de wettelijk verplichte jaarlijkse Wpg-audit niet uit in 2019, 2020, 2024 en 2025. Dit kwam in 2024 en 2025 door bovengenoemde organisatiewijziging waardoor het onduidelijk was waar de uitvoering moest worden belegd. Inmiddels is externe expertise ingehuurd om de interne audits vorm te geven.

Toegankelijkheidsonderzoeken van (en -verklaringen voor) provinciale websites

Provincies zijn verplicht om toegankelijkheidsverklaringen op te stellen voor haar websites (sinds 2019/2020) en apps (2021) en om ervoor te zorgen dat de status zo snel mogelijk A, B of C is. Status A en B vereisen een volledig toegankelijkheidsonderzoek van maximaal drie jaar oud. Het Rijk stelt dat digitale toegankelijkheid niet (alleen) een technische, maar een organisatorische opgave is en dat de hele organisatie, het bestuur en management continu betrokken moeten zijn.¹⁴

Vanaf 2024 zette de provincie steviger in op digitale toegankelijkheid. Er kwam beleid, verantwoordelijkheden werden belegd, er werd een overzicht van websites en apps opgesteld, adviseurs digitale toegankelijkheid werden aangesteld, de inkoop werd verbeterd en er kwam een kwaliteits- en monitoringssysteem. In de jaren daarvoor was er minder aandacht en sturing. In maart 2025 stelden GS de ambitie dat binnen drie jaar de ruim zeventig provinciale websites voor externe doelgroepen (zoals inwoners) digitaal toegankelijk zijn. Volgens het landelijke [dashboard DigiToegankelijk](#) had de provincie in april 2026 voor 56 websites een toegankelijkheidsverklaring opgesteld, grotendeels in de afgelopen anderhalf jaar (zie figuur 2). Van deze 56 voldoen veertien websites (25%) aan de wettelijke verplichting (status A, B of C). Negen daarvan hebben een geldig toegankelijkheidsonderzoek; bij twee websites bleek dat zij volledig aan de eisen voldoen. Ter vergelijking: gemiddeld voldoet momenteel 65% van de websites van alle provincies aan de verplichting.

Figuur 2: Ontwikkeling digitale toegankelijkheid provincie Overijssel

Bron: *Figuur Rekenkamer Oost-Nederland o.b.v. dashboard DigiToegankelijk.*

GS verwachten dat 54 van de 56 websites met een toegankelijkheidsverklaring per 1 januari 2028 aan de wettelijke eisen voldoen; de overige twee websites worden

¹⁴ <https://www.forumstandaardisatie.nl/publicaties/digitale-toegankelijkheid-hoe-pak-je-dat-aan-de-praktijk>

opgeheven. Dat betekent dat in 2026 en 2027 grote stappen nodig zijn: niet alleen moeten veel bestaande websites toegankelijk worden gemaakt, ook moeten voor een aanzienlijk aantal overige websites nog toegankelijkheidsverklaringen worden opgesteld.

Ten slotte is het belangrijk om de aandacht voor digitale toegankelijkheid vast te houden, ook wanneer alle websites en apps aan de wettelijke verplichting (status A, B of C) voldoen. De provincie moet namelijk blijvend werken aan toegankelijkheid: zo mogen toegankelijkheidsonderzoeken maximaal drie jaar oud zijn en verlopen ze op verschillende momenten per website. Zonder tijdig nieuw onderzoek daalt de status van een toegankelijkheidsverklaring weer.

Aanbeveling

- 1 PS: Verzoek GS om:
 - a voortvarend door te gaan met de aanpak voor digitale toegankelijkheid, zodat de provincie aan de wettelijke verplichting gaat voldoen.
 - b de aandacht voor digitale toegankelijkheid te behouden ook nadat op enig moment aan de wettelijke verplichting wordt voldaan.

Enkele onderzoeken op initiatief van provincie en derden

Naast (het) verplicht(e) toezicht, audits en onderzoeken voerde de provincie ook op eigen initiatief onderzoeken uit in het informatiedomein. Dat gaat om een 217a-onderzoek naar de beheersing van informatieveiligheid in 2018 en de eerdergenoemde interne nulmeting op het gebied van digitale toegankelijkheid in 2023. Verder keek de accountant jaarlijks naar informatieveiligheid en hij gaf in 2022 enkele aandachtspunten mee voor de invoering van de Woo. Daarnaast voerde de rekenkamer onderzoek uit naar informatieveiligheid (2019) en passieve openbaarmaking van informatie (2022). Tot slot zijn ook landelijke organisaties betrokken bij het toezicht, zoals Logius (toezicht op veiligheid DigiD-aansluitingen en digitale toegankelijkheidsverklaringen) en de Autoriteit Persoonsgegevens (privacy). Het toezicht in het informatiedomein breidt zich in de nabije toekomst nog verder uit: zo gaat de Rijksdienst Digitale Infrastructuur toezicht houden op de Cybersecuritywet die in de tweede helft van 2026 in werking treedt. In tabel 3 staat een overzicht van het bovenstaande aanvullend(e) toezicht en onderzoeken in het informatiedomein.

Tabel 3: *Aanvullend toezicht, audits en onderzoek per informatiethema*

Informatiethema	Toezicht, audits en onderzoeken
Privacy en gegevensbescherming	De Autoriteit Persoonsgegevens is opgericht en aangewezen als onafhankelijk toezichthouder op de privacywetgeving (sinds 2018/2019 op AVG en Wpg). Zij houden er bijvoorbeeld zicht op of provincies een FG hebben en de externe Wpg-audits uitvoeren (zie tabel 2).
Informatie-veiligheid	<ul style="list-style-type: none"> • Sinds 2013: Logius houdt toezicht op naleving van uitvoering ICT-beveiligingsassessments DigiD (zie tabel 2). • 2018: 217a-onderzoek naar beheersing van de informatiebeveiliging door concern control van provincie Overijssel. • 2019: Onderzoek Rekenkamer Oost-Nederland naar informatieveiligheid. • Sinds 2019: Forum Standaardisatie voert halfjaarlijkse metingen uit op de implementatie van informatieveiligheidsstandaarden. • De accountant rapporteert jaarlijks bevindingen over de informatieveiligheid.

Openbaarheid van informatie	<ul style="list-style-type: none"> • 2022: Onderzoek Rekenkamer Oost-Nederland naar afhandeling van Wob-verzoeken. • 2022: Aandacht van accountant voor invoering Woo in boardletter.
Digitale toegankelijkheid	<ul style="list-style-type: none"> • Er functioneerde enkele jaren een interprovinciaal dashboard over digitale toegankelijkheid met indicatoren over techniek en organisatie. Die is inmiddels gestopt. • Sinds 2020: Logius controleert (de vorm van) de toegankelijkheidsverklaringen en -onderzoeken. • Vanaf maart 2023: Dashboard DigiToegankelijk van BZK toont voor hoeveel websites een overheidsorganisatie verantwoordelijk is en wat de toegankelijkheidsstatus daarvan is inclusief hoeveel procent voldoet aan de wettelijke eisen. • 2023: Interne nulmeting digitale toegankelijkheid provincie Overijssel.

Bron: Rekenkamer Oost-Nederland o.b.v. documentenanalyse en interviews.

2.3 Piek van aandachtspunten in 2023 door gedeeltelijke opvolging, stappen in 2024-'25 maar beeld bleef zorgelijk

Deelconclusie

De provincie volgde aanbevelingen uit toezicht gedeeltelijk op, wat mede leidde tot een piek van aandachtspunten op het gebied van archivering, informatieveiligheid, privacy, openbaarheid en digitale toegankelijkheid in 2023. Dit kwam zowel door externe factoren als door het niet adequaat geborgd zijn van de informatiethema's (met name een gebrek aan een organisatiebrede verbetercyclus, eenduidige governance, overzicht en bewustwording). In 2024 en 2025 zette de provincie belangrijke stappen ter verbetering, maar het beeld bleef voor alle thema's zorgelijk:

- de toezichthouders voor *archivering, privacy en informatieveiligheid* bleven kritisch op zaken als organisatie, overzicht en bewustwording;
- het landelijke dashboard voor *digitale toegankelijkheid* laat zien dat de provincie nog grote stappen moet zetten om voor alle websites aan de wettelijke plicht te voldoen.
- de *openbaarheidsparagraaf* in P&C-documenten toont dat het halen van de volgende tranches van de openbaarmakingsplicht en het tijdig afhandelen van verzoeken aandachtspunten zijn.

GS erkennen de problemen in het informatiedomein en gaan voor een meerjarige, integrale aanpak. Hiervoor is tot op heden € 11 miljoen vrijgemaakt door PS.

Aanbevelingen gedeeltelijk opgepakt, leidde mede tot piek in 2023

De provincie volgde aanbevelingen voortkomend uit toezicht, audits en onderzoeken in het informatiedomein deels op. De aanbevelingen die bleven liggen, stapelden zich op. Dit leidde mede tot een piek met aandachtspunten bij de diverse informatiethema's in 2023:

Archivering, privacy en informatieveiligheid: toezichthouders kritisch en aanbevelingen komen meerdere jaren terug

- De archivaris oordeelde over 2023 dat de provincie voor het niet-overgebrachte archief was teruggezakt naar 'diep oranje': het was niet goed op orde en vroeg om een (meerjarige) organisatiebrede aanpak om de informatiehuishouding op orde te brengen. Waar de archivaris over 2020 en 2021 nog positief was over de opvolging

van eerdere aanbevelingen, was hij hier over 2022-2023 juist kritisch over. Hij spreekt over achteruitgang en stilstand.

- De FG gaf over 2023 (net als over voorgaande jaren) aan dat - hoewel de provincie al veel had gedaan - er nog veel moest gebeuren om aan de AVG te voldoen. Hij constateerde een achterstand in de opvolging van aanbevelingen van de jaren ervoor. Hij vroeg specifiek aandacht voor: informatieveiligheid, governance, verwerkingsregister, bewustwording en opslagbeperking/bewaartermijnen. Meerdere van deze aandachtspunten kwamen in eerdere verslagen van de FG en de accountant terug.
- De CISO zag terugblikkend op 2023 en voorafgaande jaren drie aandachtspunten: digitale weerbaarheid, het managementsysteem voor de informatiebeveiliging en het kennisniveau van medewerkers. De provincie wilde al in 2016 regie houden op de informatieveiligheid door middel van een managementsysteem. Dit aandachtspunt kwam ook uit een rekenkameronderzoek (2019) en een pre audit voor de ISO 27001 (2021). De aanbeveling van de Rekenkamer (2019) om aandacht te blijven schenken aan bewustwording is blijkbaar weer weggezaakt.

Digitale toegankelijkheid: dashboard en nulmeting tonen dat dit niet op orde is

In 2023 kwam uit een interprovinciaal dashboard (waar Overijssel met 32% de laagst scorende provincie was) en een interne nulmeting dat digitale toegankelijkheid niet op orde was bij de provincie Overijssel. Een verzoek van het IPO in 2021 om een projectleider digitale toegankelijkheid aan te stellen, heeft de provincie niet opgevolgd. Had zij dit wel gedaan, dan waren er waarschijnlijk eerder stappen genomen om de beperkte naleving van de wet- en regelgeving op het gebied van digitale toegankelijkheid te herstellen.

Openbaarheid informatie: tijdige afhandeling Woo-verzoeken aandachtspunt

GS gaven over 2023 - in tegenstelling tot 2022 - aan dat de inwerkingtreding van de Woo voor grote wijzigingen zorgde: het aantal en de complexiteit van Woo-verzoeken nam toe. Dit zorgde voor een uitdaging wat betreft de naleving van de wettelijke termijn voor de afhandeling van de verzoeken. Eind 2023 vormde de provincie een centraal Woo-team en zette zij een nieuwe aanpak voor de afhandeling van verzoeken op waarbij dit centraal werd belegd. Dit moest onder andere leiden tot een snellere levertijd van de te ontsluiten documenten. Met deze nieuwe aanpak realiseerde de provincie de twee nog openstaande aanbevelingen uit het in juli 2022 gepubliceerde rekenkameronderzoek naar Wob-verzoeken (andere aanbevelingen waren eerder al opgevolgd).

Niet adequate borging informatiethema's en externe factoren als oorzaken

In 2023 rapporteren de toezichthouders voor archivering, informatieveiligheid en privacy voor het eerst gezamenlijk. In hun integrale weergave van de stand van zaken adresseren ze drie problemen wat betreft de borging van de digitale weerbaarheid van de provincie:

- 1 het ontbreken van een organisatiebrede verbetercyclus;
- 2 het ontbreken van een duidelijke organisatie-governance, waarbij het met name ontbreekt aan gedragen en vastgelegd (proces)eigenaarschap met eenduidige vastgestelde en belegde verantwoordelijkheden en
- 3 het realiseren van een gedegen digitale bedrijfsvoering 'leeft' onvoldoende binnen de provincie.

Daarbij geven de toezichthouders aan dat de verbetering van de gehele digitale weerbaarheid hierdoor onvoldoende pas houdt met de mate van verbetering die

wettelijk vereist en sector gewenst is. Op basis van hun analyse geven de archivaris, FG en CISO gezamenlijk drie ontwikkellijnen mee aan management en bestuur voor de realisatie van een gedegen digitale transitie. Die ontwikkellijnen hebben betrekking op organisatie, overzicht en bewustwording. Bovenstaande drie problemen en ontwikkellijnen sluiten grotendeels aan bij oorzaken die toezichthouders zagen voor het beperkt dan wel vertraagd opvolgen van aanbevelingen.

Bovenstaande oorzaken uit de analyse van de toezichthouders voor archivering, privacy en informatieveiligheid sluiten ook aan bij (een deel van) de bevindingen die terugkomen in de interne nulmeting op het gebied van digitale toegankelijkheid uit 2023. Hierin worden kritische opmerkingen gemaakt over onder andere:

- de beperkte steun/betrokkenheid van management;
- het niet belegd zijn van de (eind)verantwoordelijkheid en
- het gebrek aan centrale regie en overzicht.

In de nulmeting wordt de afwezigheid van een overzicht van het totale online landschap van de provincie één van de belangrijkste zaken genoemd om aan de slag te kunnen gaan met digitale toegankelijkheid. In de nulmeting en ambtelijk kwam ook het grote belang van sturing terug voor het maken van een omslag om duurzaam met digitale toegankelijkheid aan de slag te gaan.

Naast de niet adequate borging spelen ook externe factoren een rol bij de piek in aandachtspunten. Dit speelt vooral bij de uitdaging rondom de tijdige afhandeling van Woo-verzoeken. Dit kwam (zoals genoemd) volgens GS door: een toename van het aantal en de complexiteit van Woo-verzoeken. De oplossingsrichting die in 2023 werd gekozen, een centrale aanpak en team, heeft wel betrekking op de organisatie.

Provincie zet stappen in 2024 en 2025, maar beeld blijft zorgelijk

In 2024 en 2025 zette de provincie belangrijke stappen ter verbetering van de diverse informatiethema's, maar het beeld bleef zorgelijk. Dit gold voor alle informatiethema's:

De rapportages van de toezichthouders op het gebied van *archivering, privacy en informatieveiligheid* over 2024 en 2025 erkennen de stappen die de provincie neemt, maar blijven kritisch. Over 2025 geven de toezichthouders aan te zien dat de organisatie vooruitgang boekt, onder meer met de procesinventarisatie, de organisatie ('het three lines model'¹⁵) en de opstart van managementsystemen, maar tegelijk benoemen ze dat cruciale onderdelen van professionalisering en de governance qua planning achterop blijven. Een van de toezichthouders benoemde over 2025 (net als over 2022) ook expliciet dat het gestructureerd opvolgen van aanbevelingen daarmee nog niet de invulling krijgt die van de provincie verwacht mag worden. Het kennisniveau onder medewerkers bleef in 2025 op alle drie domeinen een knelpunt. De toezichthouders stellen dat de organisatie zich eigenlijk geen verdere vertraging meer kan veroorloven, en dat de noodzaak van snellere uitvoering nog verder wordt vergroot door toenemende regelgeving en technologische/geopolitieke risico's. Net als in 2024 benadrukken ze het belang van urgentie.

¹⁵ In de governance structuur zijn er drie verdedigingslijnen tegen risico's en nalevingskwesaties. De eerste lijn is het lijnmanagement (oftewel de eenheden). De tweede lijn is de CIO-office met daarin o.a. de informatiemanagers, strategisch adviseur, information security officer(s) en privacy officer(s). De derde lijn zijn de concern controller en de toezichthouders (archivaris, FG en CISO).

Over *digitale toegankelijkheid* kwam eerder in deze nota al aan de orde:

- hoe de provincie zich in 2024 en 2025 inzette op het gebied van digitale toegankelijkheid;
- dat het landelijke dashboard voor digitale toegankelijkheid laat zien dat de provincie zich verbetert. Zo zijn er meer websites met een toegankelijkheidsverklaring.
- dat het dashboard tegelijkertijd toont dat de provincie nog grote stappen moet zetten om voor alle websites aan de wettelijke verplichting te voldoen.

De *openbaarheidsparagraaf* in P&C-documenten toont dat de provincie zich inzet om de Woo te implementeren en na te leven. Zo neemt zij in 2023 t/m 2025 diverse maatregelen¹⁶ om Woo-verzoeken tijdig af te handelen. Tegelijkertijd gebeurt het afhandelen van verzoeken in 2024 en 2025 (net als in 2023) nog niet altijd binnen de wettelijke termijn. De redenen daarvoor waren volgens GS grotendeels hetzelfde als over 2023: toename in het aantal, de complexiteit en de omvang van Woo-verzoeken en (aanvullend) de informatiehuishouding die onvoldoende op orde is. In 2026 is een programma gestart om de informatiehuishouding te versterken (zie §2.4). Sinds mei 2022 verplicht de Woo overheden om actief informatie openbaar te maken. Deze verplichting gaat in fases in. De eerste tranche van openbaarmaking is (november 2024) geweest en daar voldeed de provincie tijdig aan. GS stelden in de begroting 2026 nog niet klaar te zijn voor de volgende tranches. Zij geven aan dat dit dezelfde oorzaak heeft als de uitdaging bij passieve openbaarmaking (te weten: de informatiehuishouding die niet op orde is). Begin 2026 is de tweede tranche uitgesteld door het Rijk. De verwachting van GS is dat de volgende vier tranches tussen het derde kwartaal van 2027 en het derde kwartaal van 2028 plaatsvinden. GS zijn in 2025 een programmatische aanpak gestart voor verdere implementatie van de Woo. Vanuit dit programma wordt gewerkt aan kaders, verbeteren en aanpassing van werkprocessen, voorbereiding van technische voorzieningen en bewustwording.

Aanbeveling

- 2 Ga voortvarend verder met de maatregelen omtrent de afhandeling van verzoeken en de programmatische aanpak van de Wet open overheid, zodat de provincie aan de wettelijke verplichtingen gaat voldoen.

GS erkennen problemen en gaan voor een integrale, meerjarige aanpak

Gedurende de uitvoering van acties en maatregelen komen GS tot het inzicht dat zij voor een grote opgave staat om de informatiehuishouding op orde te krijgen. In maart 2025 zijn eerste inzichten hierover met PS gedeeld in een informatiesessie. GS gaven in 2025 in de P&C-documenten aan dat:

- het noodzakelijk is dat de provincie haar informatievoorziening op een structurele en toekomstgerichte wijze aanpakt. Dit vanwege de snelle technologische vooruitgang, de geopolitieke dreigingen, de groeiende nadruk op digitale samenwerking, en de steeds strengere wet- en regelgeving op het gebied van informatieveiligheid, privacy en risicobeheersing.
- interne audits, concerncontrol-rapportages en externe onderzoeken consistent hebben aangetoond dat de provincie op essentiële onderdelen (bv. digitale toegankelijkheid, informatieveiligheid en openbare overheidsinformatie) een

¹⁶ Maatregelen in 2023 en 2024 waren: meer capaciteit, optimaliseren van de werkwijze om de doorlooptijd te verkorten, inzetten op het maken van afspraken met indieners over de afhandeling en investeren in de informatiehuishouding om efficiënter en sneller aan de verzoeken te kunnen voldoen. Extra maatregelen in 2025 hadden betrekking op versterking van het proces en de samenwerking tussen betrokken organisatie-onderdelen.

ontwikkelopgave heeft. Zij stelden: *“Onze systemen zijn kwetsbaar en toe aan vervanging. Processen en werkwijzen zijn nog onvoldoende vastgelegd en geborgd. Ook de digitale vaardigheden van medewerkers moeten verder worden versterkt.”*

- de provincie niet voldoet aan wet- en regelgeving, zoals de Archiefwet, de Baseline Informatiebeveiliging en de NIS2-richtlijn.

GS vroegen PS bij de Perspectiefnota 2026 (medio 2025) om incidenteel € 11 miljoen te reserveren voor het op orde brengen van de informatiehuishouding. PS stemden hiermee in. GS stelden dat dit bedrag was om te starten met de meest kwetsbare processen en systemen. De totale opgave schatten zij op € 30 miljoen. GS gaven aan te verwachten dat er nog een voorstel komt voor aanvullende middelen. In de tweede helft van 2025 hebben GS het programma borging informatievoorziening 2026-2028 ontwikkeld. Dit is een integrale, meerjarige aanpak om het fundament van de provinciale informatiehuishouding te versterken.

2.4 Vraag of provincie afdoende leerde, blijvende aandacht noodzakelijk

Deelconclusie

GS stelden een ambitieus en integraal programma voor komende jaren op om de informatievoorziening te versterken. In dit programma komen problemen aan bod die soms al sinds 2020 spelen dan wel weer actueel geworden zijn. Ook komen er oplossingsrichtingen in terug die eerder geprobeerd zijn en die slechts tijdelijk en/of niet afdoende hebben gewerkt. Daarom is het de vraag of de provincie voldoende geleerd heeft van eerdere ervaringen om nu wel duurzame verbeteringen te realiseren. Dat is des te belangrijker omdat door personele wisselingen en externe inhuur kennis over wat wel en niet werkt deels verloren ging, terwijl die afhankelijkheid van externe inhuur nog steeds actueel is. Zonder die lessen bestaat het risico dat de provincie opnieuw in dezelfde problemen terechtkomt. Het nieuwe programma laat zien dat er momenteel aandacht is voor het informatiedomein; eerder is dat er niet altijd afdoende geweest. Blijvende aandacht (van bestuurlijk tot uitvoerend niveau) voor informatiebeheer en archivering, informatieveiligheid, privacy en gegevensbescherming, openbaarheid en digitale toegankelijkheid is noodzakelijk gezien het maatschappelijke belang van informatie en de groeiende opgave in het informatiedomein. PS kunnen hun controlerende rol in het informatiedomein vanaf 2025 weer beter invullen.

Ambitieuze, integraal en meerjarig programma voor versterking informatievoorziening

PS stemden in april 2026 in met het investeringsvoorstel programma borging informatievoorziening waardoor de eerder toegekende middelen (€ 11 miljoen) ingezet kunnen worden. Het programma (en bijbehorende middelen) richt zich op drie strategische doelen die gezamenlijk de provincie in staat moet stellen om:

- de wettelijke verplichtingen na te leven,
- de informatieketen toekomstbestendig te maken en
- informatie duurzaam te borgen in de organisatie.

Die strategische doelen zijn:

- 1 Herstel van wettelijke naleving: het voldoen aan Woo, AVG, BIO en Archiefwet door structurele verbetering van dossiervorming, beveiliging, privacybescherming, metadatering en archivering.

- 2 Inrichting van een toekomstvaste informatieketen: heldere governance, ingerichte processen, betrouwbare systemen en moderne data-infrastructuur vormen samen één samenhangend stelsel.
 - 3 Structurele borging en doorontwikkeling: integratie van informatievoorziening in de planning- en controlcyclus, permanente kwaliteitstoetsing, risicobeheersing, datagedreven werken, digitaal vakmanschap en veilige inzet van AI.
- Het programma kent drie fases: fundament leggen (2026), inrichting en uitvoering (2027) en borging en toekomstbestendigheid (2028).

Deel problemen en oplossingen niet nieuw, daarmee de vraag of provincie afdoende leerde van eerdere ervaringen

In het programma borging informatievoorziening 2026-2028 komen problemen aan bod die soms al sinds 2020 spelen dan wel weer actueel geworden zijn. Ook komen er oplossingsrichtingen terug die eerder geprobeerd zijn en die slechts tijdelijk en/of niet afdoende hebben gewerkt. Het gaat bijvoorbeeld om:

- *Naleving van wet- en regelgeving.* In 2020 was het niet in control zijn op de naleving van wet- en regelgeving al mede aanleiding voor een onderzoek naar de informatievoorziening. In reactie hierop startte de provincie een programma waarmee gestreefd werd naar een structurele verbetering van de informatievoorzieningsfunctie. Er werd daarbij uitgegaan van een transitie van drie jaar. In 2021 had de beheerorganisatie een gecombineerde aanpak opgesteld met de aanbevelingen van de archivaris, FG en CISO (wat gezien kan worden als een overzicht van benodigde verbeteringen). Dit kwam later weer stil te liggen. Waarom dit gebeurde, is niet duidelijk.
- *Versnipperde sturing en onduidelijk eigenaarschap en de oplossing om een heldere governance in te richten.* In 2020 was het versterken van de coördinatie en sturing en het verhelderen van de rollen en verantwoordelijkheden al een aanbeveling uit het onderzoek naar de informatievoorziening. Naar aanleiding hiervan is de I&D-organisatie¹⁷ opnieuw ingericht. In 2021 gaf de provincie centrale sturing onder meer vorm door de oprichting van een CIO-office. Dit heeft echter maar kort gefunctioneerd. Ook hier was niet duidelijk waarom. De niet eenduidige governance kwam terug in de rapportages van toezichthouders (zie §2.3). Daarop stelden GS de governance van de informatievoorziening vast (2024). Daarin is weer een CIO-office¹⁸ opgenomen.
- *De afhankelijkheid van externe inhuur en het structureel versterken van de eigen organisatie.* De afhankelijkheid van externe inhuur was in 2020 al mede aanleiding om het onderzoek naar de informatievoorziening te laten doen. Een aanbeveling was om de realisatiekracht van de informatievoorzieningsfunctie te versterken, zowel qua capaciteit als aansturing en om daarbij ook te investeren in het ontwikkelen van digitale kennis en vaardigheden voor provincie-medewerkers. De realisatiekracht van de informatievoorzieningsfunctie is destijds versterkt door het aantrekken van meerdere mensen voor functies in het informatiedomein. Het streven was om structurele taken met vaste medewerkers op te vangen en inhuur (sterk) te reduceren. PS stelden destijds ook middelen beschikbaar om de I&D-organisatie op

¹⁷ Informatie & Digitalisering.

¹⁸ In dit CIO-office zitten de tweedelijns functies vanuit informatiebeheer/beveiliging en privacy (security officers, privacy officers, kwaliteitsmedewerker informatiebeheer) en anderzijds expertise m.b.t. digitale transformatie, informatiearchitectuur. Het CIO-ondersteunt de Chief Information Officer (CIO). Die rol wordt ingevuld door het hoofd eenheid Bedrijfsvoering.

peil te houden.¹⁹ Eén van de toezichthouders stelde over 2021 dat er een verschuiving van externe inhuur naar het opbouwen van interne kennis en kwaliteit zichtbaar was. Dit lijkt over langere periode echter niet afdoende gelukt, want over 2025 spraken de toezichthouders op het gebied van archivering, informatieveiligheid en privacy hun zorgen uit over de afhankelijkheid van externe inhuur. GS geven aan dat het nieuwe programma een structurele versterking van de eerste en tweede lijn moet opleveren. Hiervoor wordt extra formatie toegevoegd. Dit moet (onder andere) de afhankelijkheid van externen verminderen. Verder moet het opbouwen van structurele kennis door een opleidingsprogramma (wat er mede aan moet bijdragen dat talent wordt vastgehouden en later kan doorgroeien) hieraan bijdragen. Dit is een oplossingsrichting die al kwam uit het onderzoek in 2020.

Bovenstaande leidt tot de vraag of de provincie voldoende geleerd heeft van eerdere ervaringen om nu wel duurzame verbeteringen te realiseren. Dat is des te belangrijker omdat door aanzienlijke personele wisselingen en externe inhuur kennis verloren ging over de inzet in het verleden en wat daarbij (waarom) wel of niet werkte. In dit onderzoek liepen we er ook tegenaan dat hier soms weinig over kon worden toegelicht. De afhankelijkheid van externe inhuur is, zoals genoemd, nog een actueel risico. Dit komt naar voren in de rapportages van de toezichthouders over 2025 en het nieuwe programma. GS geven aan dat gedurende de bouwfase van het nieuwe programma tijdelijk specialistische externe expertise nodig is, maar dat als de provincie er niet gelijktijdig in slaagt om vaste expertise te verwerven en te borgen de organisatie kwetsbaar blijft en kosten stijgen. Het nieuwe programma zelf en ook een ander deel van de inzet in 2024-2025 (zoals de (her)inrichting en definiëring van de governance en het verbeterprogramma) is bovendien ook met behulp van externe inhuur tot stand gekomen.

Blijvende aandacht voor informatiedomein (op alle niveaus) van belang, PS kunnen controlerende rol vanaf 2025 weer beter invullen

De informatiehuishouding en -voorziening is nooit af, maar is een continu proces. Zo blijft wet- en regelgeving zich ontwikkelen en komen er periodiek aanbevelingen uit toezicht, audits en onderzoeken om op te volgen. Dit maakt blijvende aandacht voor het informatiedomein noodzakelijk. Die aandacht is er niet altijd afdoende geweest bij de provincie, in §2.2 lieten we al zien dat dit na 2023 is verbeterd. Het programma borging voor de informatievoorziening 2026-2028 toont ook aan dat er nu wel aandacht voor is. Het is wenselijk en noodzakelijk om deze aandacht voor het informatiedomein in de toekomst vast te houden (op zowel uitvoerend-, management-, directie- als bestuurlijk niveau) vanwege de grote en groeiende opgave in het informatiedomein en de maatschappelijke en politiek-bestuurlijke impact die het kan hebben als er iets mis gaat. Dit zijn ook redenen waarom het belangrijk is dat PS hun controlerende rol goed moeten kunnen invullen en zich ervan moeten kunnen vergewissen dat de informatiehuishouding op orde is. Aandacht van PS voor de stand van zaken en ontwikkeling van de informatievoorziening, speelt bovendien ook een rol bij de borging dat GS en daarmee de provinciale organisatie aandacht hiervoor hebben en behouden.

¹⁹ *Perspectiefnota 2023. PS besloten: (a) voor de kwalitatieve en kwantitatieve versterking personeel van de eenheid bedrijfsvoering vanaf 2023 structureel € 1,8 mln. beschikbaar te stellen en voor de versterking van de IV-organisatie in 2023 incidenteel € 400.000 beschikbaar te stellen, (b) ter dekking van stijgende exploitatiekosten I&D in 2023 structureel € 500.000 aflopend naar € 200.000 in 2025 beschikbaar te stellen, daarnaast voor het opvangen van de piek met betrekking tot wet- en regelgeving in 2023 en 2024 jaarlijks incidenteel € 750.000 beschikbaar te stellen en (c) voor de afronding van lopende projecten in 2023 € 1,2 mln. en in 2024 € 800.000 beschikbaar te stellen.*

Uit ons onderzoek komt dat PS wisselend zijn geïnformeerd over de staat van de informatiethema's en de uitkomsten van toezicht:

- In 2020 en 2021 ontvingen PS informatie over de uitkomsten (conclusie en drie belangrijkste goede- en verbeterpunten) van het toezicht op het archief, privacy en informatieveiligheid. In de jaren erna kwamen aandachtspunten soms terug in de jaarstukken, maar was er geen sprake van een expliciete en uitgebreide terugkoppeling van de uitkomsten van toezicht zoals voorheen. Dit terwijl er in de jaren na 2021 wel kritische opmerkingen uit het toezicht naar voren kwamen (zie §2.2). Bovendien komt in de Archiefverordening en het Overijsselse privacybeleid terug dat PS de verslagen van de archivaris respectievelijk de FG moeten krijgen.
- PS ontvingen tot en met 2021 beperkt informatie over de openbaarmaking van informatie. Vanaf 2022 ontvangen zij die informatie wel via de (wettelijk verplichte) openbaarheidsparagraaf in de begroting en jaarverslag. Ook ontvingen PS in 2024 een Statenbrief over de stand van zaken van de Woo waarin de problemen en de maatregelen rondom de tijdige afhandeling van verzoeken aan bod kwamen.
- Over digitale toegankelijkheid ontvingen PS tot en met 2022 incidenteel informatie. PS zijn in 2024 geïnformeerd over de uitkomsten van de nulmeting wat betreft de naleving van de wettelijke verplichting. Sindsdien bevatten begroting en jaarverslag een korte toelichting over de (voorgenomen) acties op het gebied van digitale toegankelijkheid.

Vanaf 2025 konden PS hun controlerende rol weer beter vervullen: GS informeerden hen in 2025 en begin 2026 over het niet op orde zijn van de informatiehuishouding waarbij zij ook aangaven dat de provincie volgens toezichthouders niet volledig voldeed aan de wetgeving. GS verwachten dat het nieuwe programma gaat zorgen voor meer transparantie, verantwoording en voorspelbaarheid richting directie en bestuur (waaronder PS) omdat het thema informatievoorziening permanent wordt geïntegreerd in de P&C-cyclus. Dit is onderdeel van de derde fase van het programma die betrekking heeft op borging en toekomstbestendigheid en gepland staat voor 2028. Bij de bespreking van het investeringsvoorstel over het programma zegden GS een jaarlijkse infosessie toe over waar de provincie op dat moment staat qua informatievoorziening en welke ontwikkelingen op de provincie afkomen. De eindrapportage van concerncontrol over 2025 (waarin de archivaris, FG en CISO verslag uitbrachten) en de managementreactie daarop, is besproken met de auditcommissie. Het onderwerp informatiedomein/-beheer was een thema dat veel aandacht kreeg bij de bespreking. In de rapportage is het belang van urgentie benadrukt (zie §2.3). De auditcommissie sprak haar zorgen uit over het ogenschijnlijke gevoel geval van urgentie dat in de managementreactie werd gemist en gaven PS in overweging mee om hier aandacht aan te besteden.²⁰

Aanbevelingen

3 PS: Verzoek GS om:

- a de uitvoering van het programma borging informatievoorziening 2026-2028 met prioriteit en urgentie ter hand te nemen, zodat de provincie meer aan de wettelijke eisen voor openbaarheid, archivering, informatieveiligheid en privacy gaat voldoen;
- b de aandacht voor de informatievoorziening te behouden na de afronding van het programma voor de jaren 2026-2028;
- c de aandacht van directie en management voor de informatievoorziening en hun betrokkenheid daarbij te borgen voor de lange termijn.

²⁰ PS26-000342 Brief Auditcommissie over Jaarstukken 2025 en eindrapportage concerncontrol 2025.

- 4 PS: Blijf de ontwikkeling van de verbetering en de borging van de informatievoorziening actief volgen. Let daarbij in het bijzonder op:
- a de naleving van de wettelijke verplichting omtrent digitale toegankelijkheid;
 - b de naleving van de wettelijke termijn voor passieve openbaarmaking en de actieve openbaarmakingsplicht;
 - c de uitvoering en de stand van zaken van het programma borging informatievoorziening 2026-2028 en de naleving van wet- en regelgeving op het gebied van openbaarheid (informatiehuishoudingsplicht), archivering, informatieveiligheid en privacy.

Bijlage 1: Verantwoording

Doelstelling

Het doel van dit onderzoek is:

PS van de provincies Gelderland en Overijssel inzicht geven in de opvolging van aanbevelingen in het informatiedomein om zo een bijdrage te leveren aan hun controlerende rol en het lerend vermogen van de provincies.

29

Van intentie naar implementatie

Centrale vraag

De centrale vraag uit dit onderzoek is:

In hoeverre hebben GS aanbevelingen uit toezicht, audits en onderzoeken in het informatiedomein doorgevoerd en wat zijn de redenen in het geval dat aanbevelingen niet zijn opgevolgd?

Onderzoeksvragen

We hebben de centrale vraag uitgewerkt in enkele onderzoeksvragen:

Toezicht, audits en onderzoeken

- 1a. Welk(e) toezicht, audits en onderzoeken in het informatiedomein zijn verplicht voor provincies?
- 1b. Welk(e) toezicht, audits en onderzoeken zijn uitgevoerd in het informatiedomein bij de provincies Gelderland en Overijssel in de periode 2015-2025?

Opvolging aandachtspunten en aanbevelingen

- 2a. Welke aandachtspunten en aanbevelingen kwamen uit het toezicht, de audits en onderzoeken in het informatiedomein naar voren?
- 2b. Op welke wijze gaven GS opvolging aan de aandachtspunten en aanbevelingen uit het toezicht, de audits en onderzoeken in het informatiedomein?
- 2c. Als er geen opvolging is gegeven aan de aandachtspunten en aanbevelingen, wat waren daar dan de redenen voor?

- 2d. Tot welke resultaten heeft de opvolging van aandachtspunten en aanbevelingen geleid? Als dit er (nog) niet toe heeft geleid dat aandachtspunten (afdoende) zijn opgelost, hoe komt dat?
- 2e. Hoe is de opvolging van aandachtspunten en aanbevelingen in het informatiedomein geborgd binnen de provinciale organisatie?

Informatievoorziening PS

3. Hoe worden PS geïnformeerd over de uitkomsten van audits en onderzoeken in het informatiedomein en de opvolging van de aanbevelingen daaruit?

Normenkader

Voor het opstellen van onze bevindingen hanteerden we een normenkader. Het normenkader voor dit onderzoek naar informatiemanagement staat in tabel 4. Het normenkader is opgesteld op basis van een globale verkenning en is gedurende het onderzoek gespecificeerd per informatiethema. Die specifieke normen vindt u in de nota van bevindingen op onze website.

Tabel 4: Normenkader

Onderdeel	Normen
1 Toezicht, onderzoeken en audits	<ul style="list-style-type: none"> De provincie heeft de verplichte audits en onderzoeken in het informatiedomein uitgevoerd.
2 Opvolging aandachtspunten en aanbevelingen	<ul style="list-style-type: none"> De aandachtspunten en aanbevelingen uit toezicht, audits en onderzoeken in het informatiedomein zijn opgevolgd binnen de daarvoor gestelde termijn. Als aandachtspunten en aanbevelingen niet (helemaal) zijn opgevolgd, is dat gemotiveerd. De opvolging van aandachtspunten en aanbevelingen van toezicht, onderzoeken en audits in het informatiedomein is geborgd binnen de provinciale organisatie.
3 Informatievoorziening PS	<ul style="list-style-type: none"> De informatievoorziening aan PS over de uitkomsten uit toezicht, audits en onderzoek in het informatiedomein en de opvolging van aanbevelingen daaruit is conform gemaakte afspraken en wet- en regelgeving.

Bron: Rekenkamer Oost-Nederland

Onderzoeksmethodiek

Voor dit onderzoek naar informatiemanagement gebruikten we verschillende onderzoeksmethoden, zoals:

- We bestudeerden relevante documentatie bijvoorbeeld wet- en regelgeving, toezichtsverslagen, audits, onderzoeksrapporten, Statenvoorstellen en -brieven, P&C-documenten en interne notities.
- We voerden interviews met ambtelijk betrokkenen zoals de toezichthouders.

Kern van dit onderzoek is in beeld brengen in hoeverre er lering is getrokken uit toezicht, audits en onderzoeken op informatiedomein in de periode 2015-2025. Gedurende het onderzoek is per onderzoeksthema bepaald in hoeverre er redenen waren (bv. vanwege wet- en regelgeving die later in werking ging of onderzoek in de periode dat een goed beeld van de stand van zaken gaf) om de tijdsafbakening voor

betreffend thema aan te passen. Oftewel: om vanaf een bepaald moment te kijken naar de uitkomsten en opvolging van toezicht, audits en onderzoeken. Deze redenen zagen we bij meerdere thema's:

- informatieveiligheid: we kijken voor dit thema vanaf 2019, omdat we in 2019 al een onderzoek naar informatieveiligheid hadden gedaan dat een goed beeld van toezicht, onderzoeken en audits gaf tot op dat moment;
- privacy en gegevensbescherming: we kijken voor dit thema vanaf 2019, omdat de Algemene verordening Gegevensbescherming in 2018 en de Wet politie gegevens in 2019 inging;
- openbaarheid: we kijken voor dit thema vanaf 2022, omdat we in 2022 al een onderzoek deden naar de afhandeling van Wob-verzoeken;
- digitale toegankelijkheid: we kijken voor dit thema vanaf 2019, omdat het tijdelijke Besluit digitale toegankelijkheid in 2018 (gefaseerd) inging.

We brachten voor de diverse informatiethema's eerst in beeld om hoeveel en welke onderzoeken en audits het gaat (onderzoeksvraag 1). Afhankelijk van het aantal onderzoeken en audits keken we of er voor het in beeld brengen van de opvolging van aandachtspunten en aanbevelingen (onderzoeksvraag 2) een nadere selectie nodig was. Dit in verband met de haalbaarheid van ons onderzoek. Het aantal aandachtspunten en aanbevelingen verschilde sterk per thema. Het zelf onderzoeken van de opvolging van alle aanbevelingen die in de tijdsafbakening zijn gedaan voor de informatiethema's was niet reëel. Daarom is hiervoor zo veel mogelijk gebruik gemaakt van de rapportages van toezichthouders en/of documenten vanuit de ambtelijke organisatie waaruit de voortgang bleek.

Bijlage 2: Bronnenlijst

- IPO (januari 2026). Meerjarenplan digitale informatiehuishouding provincies 2026-2028.
- IPO (april 2026). Handreiking digitaliseringswetgeving voor provincies.
- Rekenkamer Oost-Nederland (juli 2026). Nota van bevindingen informatiemanagement Overijssel.